

Een bi-zon-der jaar

door Carel de Goeij

Aan het verleden zitten we vast met kabeltouwen en het is niet meer dan ijf zijderag dat ons verbindt met de toekomst. We zien wat we hadden en hebben, maar wat morgen brengt is in nevelen gehuld. Achterstevoren lopen we de toekomst tegemoet. Om het in journalistiek radiojargon te zeggen: dat wachten we af. Dit beeld van achterstevoren de toekomst tegemoet lopen past ons natuurlijk allemaal - we weten alleen wat was, niet wat zal zijn. Maar als er één plek is in Nederland, waar je je daar extra van bewust wordt, dan is dat Kampen. Daar zijn de kabeltouwen nog dikker en is het zijderag nog ijler dan elders. Kampen, waar vernieuwing en verandering altijd gedrenkt zijn in nestgeur en traditie. Kampen, waar de meedogenloze wezenloosheid van het moderne Nederland nog altijd stuit op een weerbarstig onbehagen. Zuiderzeehaven, N50 en Hanzelijn mogen de stad hebben losgeweekt uit haar isolement van anderhalve eeuw lang, ze blijft de rest van de wereld beschouwen met een mengeling van verbazing en wantrouwen. Heerlijke stad, verrukkelijke plek.

Wat zal de Hanzelijn - op 12 december van dit jaar gaat-i voor het eerst rijden - daar aan veranderen? Vooralsnog weinig, zo voorspel ik. Zeker, er zal wat geforensd worden naar het westen, maar van een invasie van rapgebekte Amsterdammers zal voorlopig geen sprake zijn. Kampen heeft voldoende tijd om te wennen aan de nieuwe verbinding met de rest van het land. En ja, flinke kans dat de veelbesproken bypass doorgaat en dus woningbouw over de Zwartendijk heen, al zal dat gezien de crisis op de woningmarkt nog wel even duren. Of de knoop dit jaar dan eindelijk wordt doorgehakt is overigens nog maar helemaal de vraag. Voor hetzelfde geld wordt het pas 2013 voor we weten waar we aan toe zijn. Maar ik gok er op datti er komt, die bypass. Spelen met zand en water is en blijft onze core-business. Die waterkering is er ook gekomen en zo zal het met de bypass ook gaan, al het ge-bye bye van de werkgroep Zwartendijk ten spijt. De mentale geografie van de Kampenaar blijft overigens gehecht aan de tijd dat de stad zich veilig kon verschansen achter de IJssel. Overheids-

pogingen om stad en ommeland er aan te laten wennen dat Kampen binnenkort ook een smoel naar het westen heeft, hebben het inmiddels niet makkelijk. Neem het voorstel voor eenrichtingsverkeer op de stadsbrug. Daar wordt al jaren over gesproken, maar ook in 2011 liep een voorstel hiertoe spaak op verzet van raadsleden en ondernemers. De vanzelfsprekendheid dat je 'over de lange brugge' naar Kampen toe gaat krijg je niet zo een-twee-drie van tafel.

Die vanzelfsprekendheid geldt ook voor de manier waarop de gemeente zich naar buiten toe behoort te manifesteren: mét het gemeentewapen natuurlijk. De Kamper wereld was te klein, toen een eerste ontwerp voor het nieuwe beeldmerk van de gemeente via de krant naar buiten kwam. Een beeldmerk zonder wapen en zonder leeuwen? Ondenkbaar. Dat is net zoiets als een Oudestraat zonder geparkeerde fietsen en lantaarns. Of een hengelverbod in de IJssel. Ondenkbaar!

De komst van de Hanzelijn en Zuiderzeehaven hebben de speelruimte om af te wijken van het vertrouwde niet vergroot en zal die - zo vermoed ik - voorlopig ook niet vergroten. Kampen krijgt dan wel een extra motor voor de economie en een toegangspoort naar het westen, maar de huidige crisis en bezuinigingen zetten een stevige rem op nieuwe ontwikkelingen. Houden wat we hebben, dat wordt de komende jaren het parool. Nieuwerwetsigheden in Kampen zijn voorlopig niet aan de orde. Of we daar blij om moeten zijn is een andere zaak.

Wat gebeurde er het afgelopen jaar nog meer? Uitgeverij Kok reed met de verhuiswagen de stad uit om er niet meer terug te komen en bij de synodale universiteit aan de Koornmarkt en Oudestraat zijn ze al begonnen met inpakken. Bouwbedrijf De Gilden sloeg zijn slag en kocht beide panden. Hoe wil De Gilden die gaan verspijkeren? Komen d'r hier sjieke appartementen, nu die in de Van Heutsz niet doorgaan?

Monumentale hoogtepunten van afgelopen jaar waren natuurlijk de opleveringen van de restauraties van Nieuwe Toren en Buitenkerk. In de gouden bol bovenop de Nieuwe Toren met daarin onder meer informatie over de restauratie én - in dichtvorm - een eerbetoon aan 'De Vrijwilliger'. Kijk, dat is leuk. Kunnen ze over een halve eeuw, als de toren weer aan een volgende onderhoudsbeurt toe is, lezen dat ook in 2011 heel het Kamper raderwerk stilstond als de machtige hand van de vrijwilliger dat wilde. In Kampen hebben we geen media nodig om sociaal te doen - we doen gewoon vrijwilligerswerk! Over vrijwilligerswerk gesproken: met de voorgenomen opheffing van de VVV-winkel mogen alle Kampenaren zich voortaan opwerpen

als aanspreekpunt voor toeristen die willen weten wat voor moois hier allemaal te verhapstukken is.

O ja, en dan ging vorig jaar natuurlijk het oude Myosotis tegen de vlakke. Eindelijk! Qua gebouw bepaald geen verlies en de hoogste tijd voor de bewoners van het er naast gelegen Margaretha. Volgend jaar kunnen die eindelijk beschikken over betere woonruimte en voorzieningen. Het nieuwe Margaretha krijgt - weet u de discussie van en jaar of zes, zeven geleden nog? - geen parkeergarage voor binnenstadsbezoekers. Ook dat was een stap te ver voor Kampen. Dat gold niet voor legalisering van de coffeeshop, voortaan gevestigd aan de Boven Nieuwstraat - een mooie prestatie van nieuwe burgemeester Koelewijn.

Beetje bij beetje groeide Kampen vorig jaar verder in de zelf omgehangen jas van Cultuurstad: in de Hof van Breda de kop van Henk van Ulsen en de carillonwoorden van Ida Gerhardt, het Stedelijk Museum een Hendrick Avercamp en aan het Van Heutszplein een mozaïekkunstwerk, gebaseerd op de historische canon van Kampen. Kunstenaar Barbara Broekman uit Amsterdam toonde zich bij de opening van haar kunstwerk idolaat van Kampen en zijn inwoners. Mooi. Misschien wordt het nog wel eens wat tussen Kampen en de hoofdstad...